

CEBC – Raport

Wartość nadzoru budowlanego

1. Konsorcjum Europejskiego Nadzoru Budowlanego (CEBC) jest europejską instytucją, w której osoby odpowiedzialne za treść przepisów budowlanych wraz z osobami przeprowadzającymi oceny techniczne, których głównym zadaniem jest zapewnienie zgodności obiektów z przepisami, mogą spotkać się i wymieniać poglądy na temat spraw będących przedmiotem wspólnego zainteresowania. Zasadą jest, że w ciągu roku odbywają się dwa spotkania, w których udział biorą członkowie CEBC. Pod koniec 2011 roku do CEBC należały 22 kraje, w tym Izrael. Udział w spotkaniach bierze także obserwator z USA.
2. Na przestrzeni ostatnich lat funkcjonowanie nadzoru budowlanego wydaje się być kwestionowane. W wielu krajach europejskich nadzór budowlany poddany został deregulacji. CEBC postanowiło więc dokonać oceny wartości nadzoru budowlanego. Dyskusja odbyła się podczas spotkania w Paryżu w październiku 2011 r., w którym udział wzięli przedstawiciele Austrii, Belgii, Chorwacji, Cypru, Danii, Anglii i Walii, Finlandii, Francji, Niemiec, Irlandii, Izraela, Holandii, Norwegii, Polski, Szkocji i Szwecji. Uczestnicy spotkania zostali podzieleni na pięć grup, na czele których stanęli przedstawiciele Austrii, Niemiec, Chorwacji, Norwegii i Anglii. Przedmiotowe sprawozdanie opiera się na odpowiedziach udzielonych przez sprawozdawców grup oraz odpowiedziach przesłanych do CEBC w terminie późniejszym.
3. Podczas spotkania omówione zostały następujące zagadnienia:
  - a. Czy nadzór budowlany w Twoim kraju pomaga w zmniejszeniu ilości wad w budynku i poprawie jakości budownictwa? Wskaż dowody na zmniejszenie oraz wprowadzone ulepszenia.
  - b. Czy nadzór budowlany jest postrzegany jako organ zapewniający ochronę konsumentów? Jeśli tak, czy efekt może być określony ilościowo?
  - c. Czy nadzór budowlany zapewnia środki ochrony społecznej obejmującej zarówno zdrowie jak i bezpieczeństwo? Czy możesz podać przykłady czy te środki przynoszą korzyść ludziom oraz przedstawiać ilościowe dowody wartości tych korzyści?
  - d. Opłaty za przeprowadzane kontrole budynku stanowią wartość dla deweloperów i inwestorów w zakresie ochrony przed przyszłymi problemami.

Proszę oszacować jaką sumę dostają ww. podmioty za każde euro zapłacone nadzorowi budowlanemu lub zaproponować rozwiązania dotyczące sposobu gromadzenia informacji.

- e. Opierając się na najnowszych raportach dotyczących zrównoważonego budownictwa przygotowanych dla Komisji Europejskiej w ramach inicjatywy rynków pionierskich, powstaje pytanie, w jaki sposób system kontroli budynków jest połączony z kwestiami z zakresu „ochrony środowiska”. Czy korzyści można określić ilościowo? Jak jest rozumiane określenie „ochrona środowiska” w waszym kraju?
- f. Czy zdajesz sobie sprawę z badań podejmowanych w Twoim kraju w celu zbadania zależności zachodzących pomiędzy nadzorem budowlanym, ubezpieczeniem oraz licencjonowanym wykonawcą?
- g. Czy nadzór budowlany w Twoim kraju spełnia jakąkolwiek rolę w zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania wspólnego rynku europejskiego (na przykład - sprawdzanie, czy oznakowanie wyrobów budowlanych znakiem CE jest włączone w prace budowlane)? Czy Twoim zdaniem powyższa kwestia powinna należeć do zadań nadzoru budowlanego?
- h. Jaki jest ranking wkładu nadzoru budowlanego do polityki społecznej w kraju (np. „zdrowie i bezpieczeństwo” na pierwszym miejscu – najwyższa ranga, „efektywność energetyczna” drugie miejsce, „ochrona konsumentów” trzecie miejsce, itp.)?

4. Poniższe punkty zawierają podsumowanie udzielonych odpowiedzi.

Redukcja wad budowlanych i poprawa jakości obiektów budowlanych

- 5. Wszystkie kraje zgodziły się, że redukcja wad budowlanych oraz poprawa jakości obiektów budowlanych były jednym z głównych celów nadzoru budowlanego. Brak jest jednak mocnych dowodów, które pozwolą wykazać skuteczność nadzoru budowlanego przy realizacji ww. celów.
- 6. Wyniki działalności nadzoru budowlanego są często widoczne dopiero w przypadku wystąpienia katastrofy (np. trzęsienia ziemi, pożaru itp.), gdy istnieje możliwość porównania danych cząstkowych. Budynki wybudowane na podstawie

współczesnych przepisów budowlanych są często postrzegane jako budynki lepsze, niż te wybudowane z naruszeniem przepisów.

7. W niektórych krajach podjęto próby zebrania informacji. W Anglii i Walii przeprowadzono badania w zakresie liczby interwencji przeprowadzanych przez pracowników nadzoru budowlanego, poprzez weryfikację planów i kontrole terenów budów. Niektóre z tych działań wykrywały wady, które mogłyby się pojawić, gdyby nie została przeprowadzona kontrola. Węgry posiadają wyniki losowo przeprowadzonych kontroli w niektórych budynkach. W Polsce organ centralny gromadzi dane na temat katastrof budowlanych.
8. Reasumując, przyjmuje się, że zasadne byłoby prowadzenie dalszych prac w zakresie ilościowego wskazania korzyści płynących z funkcjonowania nadzoru budowlanego. CEBC prowadziło już badania w zakresie wad budowlanych. Proponuje się rozważyć, jakie inne działania mogą zostać podjęte i czy jest możliwe stworzenie wspólnej metodologii w całej Europie.

Zapewnienie ochrony konsumentom

9. Mimo, że ochrona konsumentów nie jest zaliczana od zadań nadzoru budowlanego, jednak w ocenie CEBC jej rola rośnie. Przykłady obejmują efektywność energetyczną, izolację akustyczną i możliwość przystosowania mieszkań do użytkowania, w tym dla osób niepełnosprawnych
10. Powszechna była opinia, że nie robimy wystarczająco dużo, aby promować nadzór budowlany dla ogółu społeczeństwa, a konsumenci są często nieświadomi ochrony, jaka im przysługuje. Zarówno twórcy przepisów, jak i osoby je egzekwujące powinny więcej robić w tej kwestii. CEBC rozważy, czy istnieje potrzeba podjęcia inicjatywy na szczeblu europejskim, być może przy udziale Komisji Europejskiej.

Zapewnienie ochrony użytkownikom obiektów

11. Wszystkie kraje zgodziły się, że głównym zadaniem nadzoru budowlanego jest ochrona społeczeństwa, w tym użytkowników obiektów. W ostatnich latach w wielu krajach nastąpił wzrost zaniepokojenia stanem stabilności konstrukcji oraz rosnącą liczbą zawaleń się obiektów z powodu pogarszających się warunków pogodowych (np. surowe zimy w Finlandii, Izraelu i Norwegii). Inne przykłady działań mających na celu poprawę bezpieczeństwa użytkowników obiektów budowlanych obejmowały

zapewnienie miejsc ewakuacyjnych w przypadku pożaru oraz zapewnienie odpowiedniej jakości powietrza w pomieszczeniach.

12. Jednak po raz kolejny brak jest ilościowych dowodów w tym zakresie. CEBC może rozważyć, czy możliwe jest stworzenie wspólnej metodologii w całej Europie.

Wartość nadzoru budowlanego dla deweloperów i inwestorów

13. Zdaniem większości uczestników spotkania, nadzór budowlany jest postrzegany przez interesy deweloperów oraz inwestorów jako niezbędne koszty przy opracowywaniu projektów budowlanych. Istnieje niewiele dowodów w zakresie kalkulacji kosztów, ale szacuje się, że na każde euro wydane na kontrolę budynku, pięć euro jest oszczędzanych na redukcję wad budowlanych i kosztów związanych z ich naprawą.

Wdrożenie „green issues”

14. W ostatnich latach kwestie te stały się głównym priorytetem dla organów nadzoru budowlanego w większości krajów europejskich. Do tej pory ograniczały się one do efektywności energetycznej, ale w kilku krajach zrównoważony rozwój został włączony do przepisów (np. o wydajności wody w gospodarstwach domowych w Anglii i Walii). Istnieje oczekiwanie, że wzrost znaczenia tych kwestii nastąpi w latach przyszłych.

Nadzór budowlany v. ubezpieczenia v. licencjonowanie

15. Kraje członkowskie nie były świadome kompleksowych badań w tym zakresie. Niektóre kraje przyjmują do swoich regulacji prawnych więcej niż jeden z tych systemów np. ogólne przepisy budowlane wspierane przez gwarancje ubezpieczeniowe lub ubezpieczenia od powstałych wad budowlanych w przypadku niektórych kategorii budynków. Zapotrzebowanie na system dualny funkcjonuje w tych krajach, w których sektor publiczny i prywatny stanowią konkurencyjne dla siebie środowiska. Niektórzy uczestnicy uznali, że w przyszłości jedyną dla inwestorów możliwością finansowania projektów i ochrony ich inwestycji oraz finansowego zaangażowania będą wymagane gwarancje ubezpieczeniowe.

Funkcjonowanie wspólnego rynku

16. Monitorowanie zgodności, z normami europejskimi, wyrobów budowlanych jest realizowane przez kraje członkowskie, ale nie jest powiązane z nadzorem budowlanym. Sprawy te są przedmiotem działalności innych urzędów centralnych bądź agencji rządowych, np. w dziedzinie handlu. Uważa się, że kwestie związane z monitorowaniem zgodności powinny pozostać poza zakresem nadzoru budowlanego, gdyż w innym przypadku środki przeznaczone na nadzór budowlany będą ograniczone.

Ranking wartości nadzoru budowlanego

17. Jeden – zdrowie i bezpieczeństwo, dwa – efektywność energetyczna, trzy - ochrona konsumenta.